

КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ
ОКУМУШТУУЛАР КЕҢЕШИ
№3жыйындын протоколу

Дата: 27.03.2015.

Убакыт: 14.00.

Бөлмө: Конференц-зал

Күн тартибиндеги маселелер:

А.Мамытов: Урматтуу коллегалар, Окумуштуулар кеңешинин отуруму бар. Күн тартиби боюнча отурумду баштоого ким макул болсо добуш бериңиздер.

“Макул” – баары. Отурум күн тартиби боюнча улантылды.

1. Илим изилдөө иштер боюнча кварталдык отчет.

Угулду:Вице-президент С.О.Байгазиевдин билдирүүсү. Ал борборлордо аткарылган илимий изилдөөлөрдүн кварталдык жыйынтыгы тууралуу маалымат берди. Бардык иштер план боюнча аткарылып жатканын, азарынча артта калуучулук жок экендигин билдирди.

Кемчилик катары отчеттордо тартипке салынган, бирдиктүү форма жок экендигин мурдагыдай эле табигый-математикалык предметтер лабораториясында гана иштер тыкан экендигин, аткарылган иштердин жыйынтыгы жалпыланып, талкууланган жыйындын протоколу менен тапшырылгандыгын, Бшталгыч билим берүү лабораториясы, кесиптик билим берүү лабораториясы ж.б. да бардык материалдарын өткөрүшкөнүн, бирок, жалпы бирдиктүү ырааттуулук жок экендигин билдирди.

Суроолор болгон жок.

Талкууда К.Д.Добаевөзүнүн изилдөөлөрүндө байкалган бир фактыны – айрым жогорку окуу жайларды, мисалы Борбордук Азиядагы Америка университетинде, Манас Кыргыз-Түрк университетинде PiG докторлору даярдалып жаткандыгын, бирок, бул боюнча Кыргызстанда эч кандай нормативдик документ жок экендигин билдирди.

А.Мамытов бул маселе боюнча кесиптик билим берүү лабораториясы изилдөөлөрүнүн негизинде сунуш берсе боло тургандыгын белгиледи.

Ошондой элеал бардык лабораторияларды илимий отчетторго олуттуу мамиле жасоого чакырды. Отчеттор бирдей типте, формада болушу зарылдыгын белгиледи. Отчетторду оформить этүү боюнча схемаларды түзүп (мисалы, эң алгач календардык планды берип, андан кийин анын аткарылышын, алынган жыйынтыктарды, сунуштарды жазып), бул маселени көзөмөлдөөнү С.О.Байгазиевге тапшырды.

Андан кийин А.Мамытов Биздин көпчүлүк кызматкерлер өзүлөрү тейлеген предметтер боюнча билим берүүнүн мазмунун аныктоонун үстүндө иштеп жатышкандыгын (Дүйнөлүк Банктын долбоору менен), ошондуктан, лабораториянын календардык пландары долбоордун пландары менен дал келгидей болуп, так түзүлүүсү зарылдыгын, Дүйнөлүк банк бул боюнча 31-мартта тегерек үстөл уюштураарын, анда стандартты иштеп чыгуунун, предметтин ядросун, мазмундук тилкелерин аныктоонун өзгөчөлүктөрү ж.б. караларын, ага чакырылган кызматкерлер кечикпестен барып, активдүү катышуусу зарылдыгын белгиледи.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Илим-изилдөө иши 2015-жылдын I кварталында кабыл аланган календардык пландардын негизинде жүргүзүлүп жаткандыгы, изилдөө темалары боюнча лабораторияларда илимий-теориялык адабияттар, укуктук-нормативдик документтер, мектеп практикасы жана эл аралык тажрыйбалар үйрөнүлгөндүгү жана талдангандыгы, илимий ишти мындан ары улантуу үчүн керектүү материалдар топтолгондугу белгиленсин.

2.Лабораторияларда илим-изилдөө ишин календардык жана индивидуалдык пландар боюнча мындан ары карай активдештирүү, илимий кызматкерлердин жоопкерчилигин көтөрүү күчөтүлсүн.

3. Борбордо жана лабораторияларда илим-изилдөө иштеринин сапаттуу деңгээлде аткарылышын, илимий иштердин жыйынтыктары бирдей формада системалаштырылып, отчетторжалпы схемабоюнча даярдалышын көзөмөлдөө колго алынсын.

4. Токтомдун аткарылышын көзөмөлдөө вице-президент С.Байгазиевге жүктөлсүн.
Токтом бир добуштан кабыл алынды.

2. Илимий кызматкердин (Ж.Дүйшөналиев) 3 жылдык илимий ишинин жыйынтыгы жөнүндө.

Угулду: Ж.Дүйшөналиев өзүнүн 3 жылдык илимий изилдөөлөрүнүн жыйынтыгы боюнча кыскача билдирүү жасады (билдирүүнүн тексти тиркелет). Анда 3 жыл ичинде лабораторияда аткарган илимий иштери жана демилгелүү аткарып жаткан диссертациялык изилдөөлөрүнүн жыйынтыктары, жарык көргөн эмгектери, телеберүүлөрдө, радиоуктурууларда чыгып сүйлөгөнү, илимий-практикалык конференцияларга катышкандыгы ж.б. боюнча маалыматтар угулду.

И.Бекбоев: Өз ишинди билгениң байкалып турат, маалыматың жакшы. Анан төмөнкүдөй 3 суроо бар:

1) окуучулардын музыкалык компетенциясына эмне кирет?

Жооп: эгер окуучу музыкалык чыгарманын темпин түшүнсө, ал кандай чыгарма экенин билсе, музыкалык жактан компетенттүү болот.

2) музыка предметинин мазмунун оптималдаштыруу деп жатасың, оптималдаштыруу деген эмне?

Жооп: Окуучуларга пайдалуу чыгармаларды тандоо, же кайсы бир чыгарманын керектүү, пайдалуу гана жерин алып, ошону программага берүү.

3) тияк-биякка катыштым дейсиң, педэкспермент өткөрдүңбү?

Жооп: өткөрдүм, бирок, бир гана анкета түрүндө сурамжылоолор менен жүргүздүм.

И.Бекбоев: Өткөргөндүгүңдүн далили барбы, мисалы, печать менен тастыкталган кагаздарың барбы?

Жооп: Печать бастыра элекмин, окуучулардын билимдерин портфолио боюнча, баллдык система менен да бааладым, балдар өз баасын билип, башканы да баалай алышты.

А.Мамытов: Мазмун боюнча жаңылыгың болдубу? Программаны силер түздүңөрбү?

Жооп: Программаны башкалар түздү. Бирок, азыр жаңы стандарттарды иштеп жатабыз. Анын негизинде программалар да жаңыланат.

А.Мамытов: Анда, лаборатория башчы Айжанга сөз берели.

А.Ибирайым кызы: Жумабек Сапаралиевичтин отчетун лабораторияда талкууладык, айрым жерлерине жардам бергенге аракеттендик. Өзү илимий иштерин жакшы аткарып, диссертациялык жумушун да жактоо алдында турат. Ишинин жыйынтыктарын оң баалоону Окумуштуулар кеңешинен сурайбыз.

С.Жаанбаев: Мен Жумабек жөнүндө Арабаев атындагы ж.б. жождордун окумуштууларынан жакшы пикирлерди уктум, адис катары жакшы дешет, ал гана эмес былтыры окуу программаларын, китептерин түзүп келген авторлор да акыры Жумабекке баш ийишип, бул белгилеген кемчиликтерди моюндарына алышты. Жумабектин адамгерчилиги ушундан көрүндү – ал башкалардын китептерине жардамдашып, оңдоп, өз учурунда басылып, мектептерге жетүүсүнө жардам берди.

К.Добаев: Мен отчетту колдойм, бир гана сунушум – “мына булармузыкалык компетенттүүлүк” деп тактап берсең болмок, себеби, балдардын музыкалык слуху 10%га жетпейт экен. Аларга уктуруп, улам кайталатып отуруп гана, пайда кылууга болот экен.

К.Карагозуева: Жумабек Сапаралиевичбиздин кафедрада иштеди, сабактары ар дайыма кызыктуу болуп, угуучулардан жогорку бааларды алчу.

А.Мамытов: Анда, жыйынтык чыгаралы, Негизинен Жумабек Сапаралиевичтин акыркы үч жылда жүргүзгөн изилдөө иштеринин жыйынтыгын оң баалап, кабыл алалы.

Жумабек, силерди куттуктайбыз, ийгилик болсун.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши толктом кылат:**

Технология жана искусство лабораториясынын илимий кызматкери Ж.С.Дүйшөналиевдин 3 жылдык илимий иштеринин жыйынтыгы канааттандыруу деп табылсын.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

3. “КББА кабарлары /Известия КАО” журналынын Жобосун бекитүү.

Угулду: Вице-президент С.О.Байгазиевдин билдирүүсү. Ал төмөнкүлөрдү белгиледи:

“КББА кабарлары /Известия КАО” журналы бир нече жылдардан бери иштеп жатат. Бирок, жобосу жок. Жакында КР Жогорку аттестациялык комиссиясында илимий изилдөөлөрдүн жыйынтыгы жарыялануучу басылмалардын тизмеси жөнүндө Жобо бекитилди. Ага ылайык биздин “КББА кабарлары /Известия КАО» журналын аталган тизмеге кийирүү боюнча документтерди тактоо зарылдыгы келип чыкты. Ошого байланыштуу журналдын жобосу иштелип чыкты.

Андан ары С.О.Байгазиев Окумуштуулар кеңешин жобонун түзүлүшү, мазмуну, жободо жазылган журналдын финансылык базасы, редакциялык тобу, башкы редактордун, редколегиянын милдеттери менен тааныштырды (жобо тиркелет).

Вактын талабы боюнча, илимий макаланын аты, аннотациясы, автор жөнүндө маалымат жана ачык сөздөр үч тилде (кыргыз, орус, англис тилдеринде) жазылышы керектигин, илимий макаланы даярдоодо илимий адабияттарга – монографияларга, диссертацияларга, илимий журналдарга жарыяланган макалаларга гана шилтеме жасалышы зарылдыгын, журнал бюджеттен каржыланбай тургандыгын, аспиранттардын макалалары жетекчисинин жолдомосу менен жарыяланарын, журналына чыккан материалдар редакциянын уруксатсыз бөлөк жерде жарыяланбай турганын, макалалар академияда экспертизаланарын ж.б. айтып өттү жана редколегиянын курамы менен тааныштырды.

А.Мамытов: Айтылган сунушка макул болгон жолдоштор добуш бериңиздер. “Макул” – баары, “каршы”, “калыс” -жок. Кабыл алынды.

А.Мамытов: Эми макалалар үчүн төлөмдөргө өтөлү. Буга чейин ар бир макаласын басып чыгартуу үчүн академиянын кызматкерлери 500 сомдон, Кыргызстанда, бирок биздин академиядан сыртта иштегендер 1000 сомдон, башка республиканын жарандары 3000 сомдон төлөп келишкен болсо, азыр бааны дагы жогорулаталы деген сунуштар болуп жатат. Кандай дейсиздер?

Талкууда С.Жаанбаев жана З.Мурзалиева бааны жогорулатуу керектигин белгилешти. Окумуштуулар кеңешинин калган мүчөлөрү жогорулатуунун зарыл эместигин, мүмкүнчүлүк болсо, академиянын кызматкерлери үчүн дагы жеңилдик берүү жагын сунушташты. Аягында Окумуштуулар кеңеши баалар мурдагыдай эле калсын деген жыйынтыкка келишти.

А.Мамытов:Макалалар үчүн төлөмдөрдүн көлөмү мурдагыдай калсын деген жолдоштор добуш бериңиздер. “Макул” – баары, “каршы”, “калыс” -жок. Кабыл алынды.

Талкуунун жана добуш берүүнүн негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Кыргыз билим берүү академиясынын “КББА кабарлары /Известия КАО» аттуу илимий журналынын Жобосун бекитилсин.

2. “КББА кабарлары /Известия КАО» илимий журналынын редколегиясынын төмөнкү 14 кишиден турган курамы бекитилсин:

1) Мамытов А.М., п.и..д., проф., КББАнын академиги – *башкы редактор;*

2) Байгазиев С.О., ф.и..д., проф., КББАнын академиги – *башкы ред. орун басары;*

3) Мурзалиева З.К., п.и.к. – *редактор;*

редколегия мүчөлөрү:

4) Бекбоев И.Б., п.и..д., проф., КББАнын академиги, УИАнын корр.-мүчөсү.

5) Мамбетакунов Э., п.и..д., проф., КББАнын академиги, УИАнын корр.-мүчөсү.

- 6) Добаев К.Д., п.и..д., проф., КББАнын корр.-мүчөсү.
7) Рысбаев С.К. п.и..д., проф., КББАнын корр.-мүчөсү.
8) Бабаев Д.Б. п.и..д., проф., КББАнын корр.-мүчөсү.
9) Асипова Н.А. п.и..д., проф.
10) Калдыбаев С.К. п.и..д., проф.
11) Син Е.Е. п.и..д., проф.
12) Субанова М.С. п.и..д., проф.
13) Усенко Л.В. п.и.к., доцент.
14) Иманкулов М.К. п.и.к., доцент.

3. Журналга берилген макалалар үчүн төлөмдөрдүн көлөмү бекитилсин:

- Кыргыз билим берүү академиясынын кызматкерлерине – 500 сом;
- академиядан сыртта иштеген жергиликтүү жарандарга – 1000 сомдон,
- башка республиканын жарандарына – 3000 сомдон
- академиянын академиктери менен корреспондент мүчөлөрүнө (6) – бекер.

4. Журналды юстиция министрлигинде каттоодон кайра өткөрүү жагы уюштуруу-методикалык бөлүмдүн башчысы С.Жаанбаевге милдеттендирилсин.

5. Журналды КР Жогорку аттестациялык комиссиясында каттоодон өткөрүү, ал үчүн карточкаларын толтуруу ж.б. жумуштар редактор З.К.Мурзалиевага жүктөлсүн.

6. “КББА кабарлары /Известия КАО» илимий журналына макалаларды жобого ылайык кабыл алуу жүргүзүлсүн.

7. Токтомдун аткарылышын көзөмөлдөө С.О.Байгазиевге жүктөлсүн.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

4. Кол жазмаларды бекитүү.

4.1. “Биология. Тиричиликтин жалпы мыйзам ченемдүүлүктөрү”. Жалпы билим берүүчү мектептердин 9-классы үчүн сынакка коюлган окуу китеби (түзүүчүлөр: Доолоткелдиева Т, Акматова А.Т., Давлетова Ч.С., Алымбаева Б.Б.) боюнча сынактын жыйынтыгы.

Угулду: Табигый-математикалык предметтер лабораториясынын башчысы п.и..д., профессор **Е.Е.Синдин** билдирүүсү. Ал аталган сынак окуу китеби лабораторияда талкуулангандыгын, аны лабораториянын башкы илимий кызматкери, п.и..д., профессор М.Субанова эксперт катары карап чыгып, сынактын жүрүшүн да көзөмөлдөп, экспериментатор мугалимдердин пикирин топтоп, анализдеп, корутунду бергендигин, корутундуда аны стабилдүү окуу китеби катары бекитүүгө боло тургандыгы белгиленгендигин, лаборатория сунушту бир добуштан жактырганын билдирди.

А.Мамытов: Биз бул окуу китебинин кол жазмасын Окумуштуулар кеңешинде өткөн жылдын сентябрь айында талкуулап, сынак окуу китеби катары бекитип, министрликке жөнөткөнбүз. Министрликсынак өткөрүү тууралуу мындан 10 күн мурун 16-мартта буйрук чыгарып, кайра эле 23-мартта академияга окуу китебин Окумуштуулар кеңешинде кароого жөнүндө кат жолдогон (министрдин орун басары Т.А.Ашымбаева кол койгон). Бул жерде окуу китебин басмага даярдоо жөнүндөгү жоболордун так сакталбай жатканы байкалат. Бул тууралуу да сунуш-пикириңиздерди айтсаңыздар.

И.Бекбоев: Эгер окумуштуулар кеңешинде жактырылып, сынак окуу китеби катары өткөн жылы бекитилген болсо, министрлик сынак өткөрүп бере албаса, анда сынакты өз демилгеси менен жүргүзгөндөргө материалдык колдоо көрсөтүш керек го дейм.

Б.Мурзаibraимова: Мен бул боюнча К.Усуповага чалсам, ал өткөн жылы сентябрда эле авторлор Окумуштуулар кеңешинин чечими менен министрликке келишкендигин жана бардык областтар боюнча апробация өткөрүлүүчү мектептердин тизмесин өзү тактап жазып, буйрук үчүн министрдин орун басары Д.Кендирбаевага сунуш киргизгендигин айтты. Бирок, кызматтык өзгөрүүлөргө ж.б. байланыштуу буйрук чыкпай туруп калганын, тизменин көчүрмөсү КАО дайындаган расмий эксперт М.Субановага берилгенин билдирди.

И.Бекбоев: Анда, апробациянын жүрүшү боюнча эксперт айтып берсин да.

М.Субанова (эксперт): Кол жазмадагы окуу материалы илимий негизде, далилдүү баяндалган, ага ишеничтүү мисалдар, аргументтер келтирилген. Анын мазмуну биология боюнча 2012-жылы бекитилген окуу программасына дал келет. Окуу китеби окуучу жаңы маалыматтарды, билимди жеткиликтүү өздөштүрө алгандай жана өзүн-өзү көзөмөлдөй алуусуна шарт түзө тургандай көнүгүүлөрдүн, суроолордун, көрсөтмөлөрдүн, тесттик тапшырмалардын коштоосунда түзүлгөн. Окуу китебинин мазмуну азыркы мезгилдин койгон талабына толук жооп берет.

Окуу китеби КББАнын окумуштуулар кеңешинде каралып (4-сентябрь 2014-ж.), анын чечими менен сынакка сунушталган. Сынак министрлик аныктап берген тизме боюнча республикасынын бардык областарынын мектептеринде 2014-жылдын 10-сентябрынан 2015-жылдын 15-мартына чейин өткөрүлдү. Жалпысынан 18 мектепте сынак өттү жана Бишкек шаарынын 21 мугалими катышкан жыйында талкууланып, анда окуу китебинин мазмуну талапка жооп бере тургандыгы белгиленди.

Аталган окуу китепке эксперт катары жоопкерчилик менен баа берип, аны «стабилдүү окуу китеби» катары сунуштайм жана сиздерден сунушумду колдоп берүүнүздөрдү суранам.

А.Мамытов:А.Мамытов: Мен буга токтолуп жатканым, жакында эки окуу китеп (англис тили жана алгебра) боюнча генпрокуратурага кат жолдонгон. Анда, 2012-жылы басылып чыккан окуу китептер колдонуудагы стандарт-программаларга туура келбей тургандыгы белгиленген. Англиси тили боюнча окуу китебине А.Жолчиева мурда лабораторияда караганда оң пикирин билдирген болсо, кийин башкалар уюштурган экспертизада терс пикир жазган, б.а. ал оң колу менен “да”, сол колу менен “нет” деген, академиядан 2009-жылы бекитилгени, ал учурда программалар башка болгону ж.б. жөнүндө түшүндүрмө берген эмес.

Ошондуктан, биз бул жерде М.Субанованын расмий эксперт катары сөзүн, суранычын эске алып жатабыз.

Окумуштуулар кеңеши аталган лабораториянын сунушун жана М.Субанованын эксперт катары китептин сапатына кепилдик берип жатканын, колдонуудагы программага туура келген башка окуу китеби жок экенин эске алып, бул сынак окуу китебин стабилдүү окуу китеби катары бекитип берүүгө макулдуктарын билдиришти. Бирок, апробацияга авторлордункатышуусу формалдуулукка алып келиши толук мүмкүн экендигин, ошондуктан, мындан ары бул көрүнүшкө жол бербөө зарылдыгын кошумчалашты.

А.Мамытов: Окуу китебин бекитүү тууралуу сунуш түштү. Ким макул болсо добуш бериңиздер. “Макул” – баары, “каршы”, “калыс” – жок, сунуш кабыл алынды.

Талкуунун, добуш берүүнүн жыйынтыгында **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жалпы билим берүүчү мектептердин 9-классы үчүн “Биология. Тиричиликтин жалпы мыйзам ченемдүүлүктөрү” деп аталган сынакка коюлган окуу китеби (түзүүчүлөр: Доолоткелдиева Т., Акматова А.Т., Давлетова Ч.С., Алымбаева Б.Б.) боюнча сынактын жыйынтыгы жактырылсын.

2. Аны стабилдүү окуу китеби катары атайын гриф менен массалык тиражда басып чыгаруу жагы Кыргыз республикасынын Билим берүү жана илим министрлигине сунушталсын.

3. Окуу китептери боюнча сынак жүргүзүүнүн тартибин мындан ары так сактоо, сынак жүргүзүү иштерине авторлорду аралаштырбоо зарылдыгы белгиленсин.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

4.2. “Материал - пособие для развития графических навыков письма у детей 6-7 лет”. Разр.: группа экспертов Community DevelopmentAlliance (CDA) в рамках проекта Министерства образования и науки КР «Инициативы ускоренной реализации целей программы «Образование для всех». Сост.: Солошенко О.В. Орусбаева Т.А.

Слушали: Представление Усенко Л.В. Она отметила, что рукопись “Материал-пособие для развития графических навыков письма у детей 6-7 лет” является составной частью комплекса, включающего «Программу подготовки детей к школе (480 часов) «На-

ристе» и «Методические рекомендации к программе подготовки детей к школе» (480 ч) «Наристе».

Пособие представлено в объеме 89 страниц, включает 96 заданий-упражнений, направленных на усвоение детьми «Программы подготовки детей к школе (480 часов) «Наристе» (Обучение грамоте).

Целью пособия по обучению будущего школьника является развитие у детей 6-7 лет умений правильно держать ручку, карандаш, хорошо и красиво писать и рисовать. А также самостоятельно выполнять задания и правила поведения при письме (сидеть за столом, соблюдая правильную осанку). Пособие включает выразительные, адресно-направленные и дидактически продуманные иллюстрации и задания детям. Следует отметить качественное выполнение и целевой подбор иллюстративного материала.

Сюжетные изображения с любимыми детьми персонажами сказок и литературных произведений удачно сочетаются с упражнениями по отработке техники графических навыков письма. Задания к упражнениям в письме включают вопросы по ознакомлению детей с окружающим миром и направлены на развитие памяти, логического мышления и воображения будущего школьника.

Все задания и вопросы системно выстроены по задачам «Программы подготовки детей к школе (480 часов) «Наристе» (Раздел «Обучение к грамоте»).

Собрано достаточное количество наглядного и развивающего материала. На каждое задание отводится разлиновка листа бумаги и приводятся образцы для упражнений в написании элементов прописных больших (заглавных) и маленьких букв.

В целом, «Материал - пособие для развития графических навыков письма у детей 6-7 лет» разработан на должном методическом уровне, соответствует возрастным требованиям, обеспечивает систему работы в реализации задач «Программы подготовки детей к школе (480 часов) «Наристе» (Обучение к грамоте)

Предложения:

Разработчикам следует придерживаться единых правил написания образца прописных заглавных и маленьких букв. Сначала давать упражнение на обведение контуров написания элементов маленьких прописных букв, затем продолжать написания самих маленьких прописных букв до конца строк. После этого, давать упражнения на обведение контуров написания элементов прописных заглавных букв и их написания.

А.Мамытов: Что такое материал-пособие? Разве такой статус имеется у нас?

Ответ: Можно назвать по другому.

А.Мамытов: Я предлагаю дать более простое название: «Развитие графических навыков письма у детей 6-7 лет». Пособие по усвоению детьми «Программы подготовки детей к школе «Наристе» (480 ч.).

На основании вышеизложенного **Ученый Совет постановляет:**

1. Учитывая педагогическую ценность представленной рукописи, одобрить и утвердить рукопись «Материал - пособие для развития графических навыков письма у детей 6-7 лет».

2. Рекомендовать её под названием «Развитие графических навыков письма у детей 6-7 лет», в качестве пособия по усвоению детьми «Программы подготовки детей к школе «Наристе» (480 ч.).

Постановление принято единогласно.

5. Бүтүрүүчү изденүүчү Н.Байматовдун отчету.

Угулду: изденүүчү Н.Байматовдун кыскача маалыматы. Ал тема бекигенден кийин изилдөөнүн планына ылайык иштерди жүргүзгөндүгүн – курстарга катышып, кандидаттык минимумдарды тапшыргандыгын, темага байланыштуу диссертациялык изилдөөлөр, башка илимий булактар менен таанышып, аларга талдоолорду, салыштырууларды жүргүзгөндүгүн, эксперименталдык материалдарды иштеп чыгып, эксперимент жүргүзгөндүгүн ж.б. белгиледи. Педэксперимент учурунда мугалимдер менен түшүндүрүү иштерин жүргүзүүгө бир кыйла убакыттар кеткендигин, көпчүлүк

мугалимдер гуманитарлаштыруу дегенди физиканы гуманитардык предметке айландыруу же гуманитардык предметтер сыяктуу формулаларсыз, кара сөз, мисалдар менен түшүндүрүүгө көңүл бөлүү катары түшүнүшкөндүгүн билдирди. Ошондуктан, мугалимдер үчүн айрым сунуштарды, көрсөтмөлөрдү иштеп чыккандыгын, алардын негизинде макалаларды жазып, бир нече республикалык, Эл аралык конференцияларга катышкандыгын билдирди. Учурда диссертациянын 2-главасын жазып бүтүрүп, жетекчиси Т.М.Сияевге текшерип чыгуу үчүн бергендигин билдирди.

Син Е.Е. соискатель Байматов Н. своевременно сдавал отчеты, в тесном контакте ведет работу с сотрудниками лаборатории и со своим руководителем.

Суроолор.

К.Добаев: Гуманитаризация деген эмне, гуманизация деген эмне? Гуманитаризациялоо менен физиканы эмне кыласың?

Жооп: Гуманитаризация –гуманитардык предметтердин материалдарынын мисалдарын колдонуу. Ал эми гумандаштыруу - окутууга гумандуу, түшүнүү менен мамиле жасоо.

К.Д.Добаев:Гумандуу деген ал бир эле сөз – мазмунду бала өздөштүрө алабы, же ал көппү,баланын мүмкүнчүлүгүн эске алуу.

И.Бекбоев: Гуманитарлаштыруу деген – табигый-математикалык предметтерди гуманитардык предметтер менен байланыштыруу.

А.Мамытов:Анда, жыйынтыктайлы. Изилдөөлөрдү жүргүзүп жатыптыр, иштеп жатыптыр, мүмкүнчүлүк берели. Отчетун кабыл алалы. Ким макул десе добуш бериңиздер. “Макул” – баары, каршы, калыс жок, кабыл алынды.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. КББАнын изденүүчүсү Н.Байматовдун жыйынтык отчету эске алынсын.

2. Анын изилдөө иштеринин жыйынтыктары канааттандыруу деп табылсын жана академияда изденүү мөөнөтү аяктаганына байланыштуу тизмеден чыгарылсын.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

6. Диссертациялык темаларды бекитүү.

6.1. КББАнын аспиранты М.Б.Сыдыкованын илимий изилдөө темасына түзөтүү киргизүү: **“Математика курсу боюнча студенттердин өз алдынча иштөө компетенттүүлүгүн уюштуруунун илимий-методикалык негиздери”**, 13.00.02. – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (математика) адистиги боюнча. Илимий жетекчиси: Ш.Алиев.

Угулду:Табигый-математикалык предметтер лабораториясынын аспиранты М.Сыдыкованын изилдөө темасы, план-проспектиси боюнча кыскача баяндамасы.

А.Мамытов: Менимче, биз сизди 2-жолу угуп жатабыз. Маселе эмнеде? Мурда кандай тема бекитилди эле, кийин кандай болду? Эмне үчүн? – ошого токтолулачы.

М.Сыдыкова: Менин темам КББАнын аспирантурасына кабыл алынганымда эле Окумуштуулар кеңешинин 2012-ж. 2-июлдагы токтому менен «Студенттердин кесиптик компетенттүүлүгүн калыптандырууда алардын өз алдынча иштерин уюштуруунун илимий-методикалык негиздери (математика предметинин мисалында)» деген аталышта бекиген, илимий жетекчи катары профессор Ш.Алиев бекиген.

Окумуштуулар кеңешинин 2014-ж. 27-ноябрдагы отурумунда каралган бүтүрүүчү аспиранттардын отчетунда окумуштуулар кеңеши темада эки проблема – студенттердин кесиптик компетенттүүлүгүн калыптандыруу менен өз алдынча иштерин уюштуруу камтылып калгандыгын, кандидаттык диссертация үчүн бир проблеманы эле жеткиликтүү болоорун, теманы конкреттештирүү зарылдыгын белгилешти. Ошондуктан, илимий жетекчи менен макулдашып, теманы «Математика курсу боюнча студенттердин өз алдынча иштерин уюштуруунун илимий-методикалык негиздери» деп тактадык.

Аталган лабораториянын башчысы, п.и.д., доцент **Син Е.Е.** төмөнкүлөргө токтолду:

Аспирант М.Сыдыкованын ишинин өзгөчөлүгү болуп окуучулардын негизги компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун бир багыты катары окуучулардын билимдерин текшерүүнү жана баалоону өркүндөтүп окутууну алгандыгы саналат.

Илимий теманы “Математика курсу боюнча студенттердин өз алдынча иштерин уюштуруунун илимий-методикалык негиздери” деп түзөтүү үчүн диссертациянын план-проспектиси такталды. Лаборатория аталган теманын диссертабелдүүлүгүн белгилейт жана мурда бекитилген темага түзөтүү киргизүүнү Окумуштуулар кеңешине сунуштайт.

Окумуштуулар кеңеши лабораториянын сунушуна макул экендигин жана темадагы «компетенттүүлүктү уюштуруу» дегендин ордуна «компетенттүүлүктү калыптандыруу» деп жазуу туура болорун белгилешти. Добуш берилди.

Талкуунун жыйынтыгында **Окумуштуулар кеңешитоктом кылат:**

1. Аспирант М.Б.Сыдыкованын 13.00.02 - окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (математика) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алууга арналган диссертациялык изилдөөсүнүн темасы “Математика курсу боюнча студенттердин өз алдынча иштөө компетенттүүлүгүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери” деген формулировкада жактырылсын.

2. М.Б.Сыдыкованын диссертациялык темасын бекитүү боюнча Окумуштуулар кеңешинин 2012-ж. 2-июлдагы чечиминин жаңы редакциясы бекитилсин.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

6.2. Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер лабораториясынын изденүүчүсү Н.А.Усубалиеванын 13.00.02. – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз тили) адистиги боюнча жазылуучу “Кыргыз тилин окутууда жазуу кебинин компетенттүүлүгүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери, (6-7-кл.)” деген аталыштагы диссертациялык темасын жана илимий жетекчисин (В.И.Мусаева) бекитүү.

Угулду: Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер лабораториясынын изденүүчүсү Н.А.Усубалиева изилдөө проблемасынын актуалдуулугу, максаты, милдети, түзүлүшү ж.б. тууралуу кыскача баяндама жасады (план-проспектиси тиркелет).

А.Мамытов: Бул да 2-жолу каралып жатат. Мурунку отурумда белгиленген мүчүлүштүктөрдү эске алып, оңдоп чыктыңарбы?

Жооп: Ооба. Сулайман Казыбаевич, Кыргызбай Дүйшөнбекович менен кеңешип, тактадык.

А.Мамытов: Анда, лабораториянын сунушуна ким макул болсо добуш берииздер. “Макул” – баары, “каршы”, “калыс” – жок. Кабыл алынды.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Изденүүчү Н.А.Усубалиеванын 13.00.02. – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз тили) адистиги боюнча жазылуучу диссертациялык ишинин “Кыргыз тилин окутууда жазуу кебинин компетенттүүлүгүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери, (6-7-кл.)” деген темасы бекитилсин.

2. Илимий жетекчи катары п.и.к. В.И.Мусаева бекитилсин.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

6.3. Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер лабораториясынын аспиранты А.Б.Батыркулованын 13.00.02. – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз тили) адистиги боюнча жазылуучу “**Адабият предмети аркылуу окуучулардын чыгармачылык ишмердигин өркүндөтүүнүн илимий-методикалык негиздери**” (IX-XI класстарда А.Осмоновдун өмүрү, чыгармачылыгын окутуунун негизинде) деген аталыштагы диссертациялык темасын жана илимий жетекчисин (С.К.Рысбаев) бекитүү.

Угулду: Аспирант А.Б.Батыркулованын аталган теманын актуалдуулугу, максаты, милдети, түзүлүшү ж.б. тууралуу кыскача баяндамасы (план-проспектиси тиркелет).

А.Мамытов: Анда, лабораториянын сунушуна макул болгондор добуш бериңиздер. “Макул” – баары, “каршы”, “калыс” – жок. Кабыл алынды.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Аспирант А.Б.Батыркулованын 13.00.02. – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз тили) адистиги боюнча жазылуучу “**Адабият предмети аркылуу окуучулардын чыгармачылык ишмердигин өркүндөтүүнүн илимий-методикалык негиздери**” (IX-XI класстарда А.Осмоновдун өмүрү, чыгармачылыгын окутуунун негизинде) деген аталыштагы диссертациялык ишинин темасы бекитилсин.

2. Илимий жетекчи катары п.и.д., профессор С.К.Рысбаев бекитилсин.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

7. Ар түрдүү.

7.1. Педагогикалык кадрлардын квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо борборунун окуу процессинин план-графигине өзгөртүү киргизүү жөнүндө.

Угулду: Педагогикалык кадрлардын квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо борборунун окуу бөлүмүнүн башчысы А.Ж.Шергазиевдин билдирүүсү.

Ал өз сөзүндө Педагогикалык кадрлардын квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо борборун мамлекеттик аттестациялоо боюнча иштер кечигип жаткандыгына байланыштуу, 2014-2015-окуу жылынын окуу процессинин план графигин 1.04– 30.04. 2015-жылга пландаштырылган мамлекеттик аттестацияны 4.05-30.05.2015-жылга өзгөртүп өткөрүүгө улуксат суранды.

А.Мамытов: Аттестация жүргүзүү маселеси ар кандай себептер менен кечигип жаткандыктан, ушундай жылдырууга туура келип жаткандыгын белгиледи.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Педагогикалык кадрлардын квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо борборунун 2014-2015-окуу жылынын окуу процессинин план графигин 1.04-30.04. 2015-жылга пландаштырылган мамлекеттик аттестациясы 4.05-30.05.2015-жылга өзгөртүп өткөрүүгө улуксат берилсин.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

7.2. Академиянын президентине жана башкы бухгалтерине атайын эсептен каралган төлөмдөр жөнүндө.

Угулду: Бул маселе боюнча президент А.Мамытов төмөнкүдөй маалымат берди:

Кыргыз билим берүү академиясынын президентине жана башкы бухгалтерине башка кызматкерлердин катарында атайын каражаттын эсебинен академия уюштурулган мезгилден баштап кошумча айлык төлөнүп келген. Анын көлөмү президентке карата 7000 сомду, башкы бухгалтерге карата 4000 сомду түзүп 2012- жылга чейин өзгөртүлгөн эмес.

Учурдагы президенттин жана башкы бухгалтердин кошумча айлык алуу укугу 2015 жылдан тартып чектелип калды. Анткени, камкорчулар кеңешинин курамынын полномочиеси бүтүп, жаңы курам белгисиз себептер менен министрлик тарабынан ушул мезгилге чейин бекитилбей жатат. Ага байланыштуу аталган маселени кароо жана чечүү маселесин окмуштуулар кеңешинен суранабыз жана төмөндөгүдөй аргументтерди келтиребиз.

Биринчиден, учурдагы президент ишке кирген мезгилде, 2007 жылы, атайын каражаттын көлөмү 2 млн. 500 миң сомду түзгөн жана тийиштүү демилгелердин негизинде 8 млн. сомго жеткен, же болбосо 3,2 эсеге өскөн. Бул каражатты тейлөө жана тийиштүү жоопкерчилигин тартуу маселелери президенттин жана башкы бухгалтердин түйшүгүн жогорулатты.

Экинчиден, 2013 жылдан тартып президенттин финансы жана чарба иштери боюнча орун басар штаттык бирдиги кыскартылып кеткен жана ал аткарган функция толугу менен президентке оогон. Ал эми башкы бухгалтер декреттик отпускага кетип анын функциясын толугу менен орун басары аткарып калган. Ошол эле учурда каржылык сарптоолорду азайтуу максатында кызматтык машина айдоочуну кармоодон баш тартууга туура келген. Анткени, машина айдоочуга 10000 сом акча койсо дагы (анын жарымы атайын каражаттыга эсебинен)

айдоочулар кызматтап тез тез кетип калуу тенденциясы орун алган. Мына .ошрд' себептен президент кызматтык машинаны өзү айдоого мажбур болгон.

Үчүнчүдөн, 2013-жылдан тартып президентке жана башкы бухгалтерге бюджеттин эсебинен 10 жылдан бери чегерилип келген 50% айлык оклад өкмөттүн токтому аркылуу токтотулган.

Мына ушул аргументтерди эске алып, 2013-2014 жылдарга карата камкорчулар кеңеши президенттин, кошумча айлык акысын 3000 сомго, ал эми башкы бухгалтердикин кошумча айлык акысын 4000 сомго көбөйткөн. Бул чечимди негиз кылуу укугу, жогоруда айтып өттүм, 2014-жыл менен бүттү жана тийиштүү төлөмдөр токтотулду. Камкорчулар кеңешинин түзүлбөй жана 2015-жылдын биринчи кварталы бүтүп бара жаткандыгын эске алып, тийиштүү; чечим чыгарып берүүнү суранабыз. Атайын каражаттын эсебинен академияда 45 кызматкер айлыкалат.

Окумуштуулар кеңеши (чыгып сүйлөгөндөр: С.К.Рысбаев, С.О.Байгазиев, И.Бекбоев, С.Жаанбаев, А.Токтомаматов, М.Иманкулов ж.б.) айтылган жүйөлөрдүн жөндүү экендигин, бул маселени Окумуштуулар кеңешинин чечими менен чечип алууга боло тургандыгын белгилешип, сунушту колдошту. Добуш берүү жүрдү, президенттен башка бардык катышуучулар “макул” деп добуш беришти.

Академиянын жетекчисине жана башкы бухгалтерине атайын каражаттын эсебинен айлык акы төлөп берүү маселесиндеги кырдаалды жана аргументтерди эске алып Кыргыз билим берүү академиясынын **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Академиянын президентине атайын каражаттын эсебинен 10000 сом, башкы бухгалтерине 7000 сом кошумча айлык төлөп берүүгө 2015-жылдын январь айынан уруксат берилсин.
2. Башкы бухгалтердин декреттик отпускарда болгон мезгилинде ага берилген тийиштүү кошумча айлык анын милдетин аткаруучу башкы бухгалтердин орун басарына төлөнсүн.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

**КББАнын Окумуштуулар кеңешинин
төрагасы, п.и.д., профессор:**

А.М.Мамытов

Окумуштуу катчы, п.и.к., а.и.к.:

Б.Б.Мурзаibraимова